

Krigen kalder - bliver du den næste?

Tanken om at blive tvunget i uniform virker for mange unge danskere som noget, der hører fortiden til. Men virkeligheden rykker tættere på.

CARL-EMIL BJØRNBÆK

MARCUS RENÉ PREHN

MINH HOEKSEMA

SIMON STENDER HASSELSTÖRM

TOFIRETIDENE

I Ukraine har den langvarige krig mod Rusland ført til drastiske ændringer i landets værnepligtssystem. I april 2024 blev alderen for indkaldelse sænket fra 27 til 25 år – og nu, i 2025, er alderen reduceret helt ned til 18 år.¹

Men Ukraine er ikke så langt væk, som det måske føles. Danmark er en del af NATO, og den sikkerhedspolitiske spænding i Europa stiger. Det får flere til at spørge: Kan noget lignende ske her? Kan værnepligten i

Danmark udvides – eller gøres obligatorisk for flere?

Værnepligt i Danmark

Regeringen ønsker at opretholde et fast antal værnepligtige hvert år – herunder både mænd og kvinder – hvilket primært sker via lodtrækning. I virkeligheden melder langt de fleste sig frivilligt, og Forsvaret oplyser, at hele den årlige kapacitet på cirka 4.700 personer i øjeblikket dækkes af frivillige, hvor de fleste aftjener i 4 måneder.

Set i et internationalt perspektiv er dette et relativt lavt antal – især i en tid, hvor de sikkerhedspolitiske spændinger i Europa øges, og kravene til nationalt beredskab bliver skærpet.

Flere politiske stemmer har derfor foreslået at udvide værnepligten – både i antal og i målgruppen.

Forsvarsministeren har blandt andet åbnet for at inkludere kvinder på lige fod med mænd. Andre har peget på, at

¹ AP-news. *Ukraine-Russia mobilization*. 2025

tjenestetiden bør forlænges, skærpes – eller i yderste konsekvens gøres obligatorisk for alle uanset køn.

Dette er noget, som partiet Moderaterne går ind for. De kalder det for "Borgerpligt". De mener, at det er borgernes ansvar at bidrage aktivt til samfundet, især når man er ung. Ifølge dem bør værnepligt være en af de muligheder, man har som en del af sin "Borgerpligt". De mener at det giver bedre nationalt fællesskab at møde folk udenfor deres postnummer og at denne pligt giver andre kompetencer.

Dette er i modsætning til LA's mening om værnepligt hvor de skriver:

"For det tredje tror vi i Liberal Alliance på, at vi får det stærkeste og mest velfungerende forsvar, hvis medarbejderne er der af egen fri vilje"

De mener, at det er bedre som et frivilligt program

fremfor at blive tvunget, da det for eksempel kan resultere i bedre medarbejdere.

Ukraine krigen

Krigen i Ukraine har forandret vores syn på forsvar og sikkerhed i Europa – også i Danmark. Og med Rusland som direkte nabo til flere NATO-lande er spændingerne rykket tættere på.

En af dem vi har spurgt, er Claus, en Seniorsergent (SSG) arbejdsmiljørådgiver i Forsvaret, udtrykker det klart i at:

"Vi burde involvere os mere og indtage en aktiv rolle."

Danmarks involvering i 2025 har højest været at sende våben og trække firmaer ud af Rusland. Hvis vi skulle have en mere aktiv rolle, kan det betyde at vi skal give mere end bare våben. Hjælpe med information og taktisk planlægning eller mere ekstrem hjælp med soldater ligesom Nord

Korea hjælper Rusland.

<https://www.zetland.dk/historie/seWlARzP-aopXLwdn-3cf8d>

Ukraine ligger tæt på NATO-lande som Polen og Slovakiet dette har skabt konflikter med grænserne mellem disse lande. Dette kan have store problemer hvis Rusland kommer ind igennem Ukraine. Dette kan nemlig aktivere artikel 5, men hvad gør denne artikel?

NATO's artikel 5 gør at alle lande går sammen om fældes selvforsvar. Så hvis et land i NATO bliver angrebet, har alle ansvar for at forsvare landet. Dette gør at hvis et land i NATO bliver angrebet af Rusland vil det blive en meget større krig hvor

Danmark også ville være med.

Delte meninger om værnepligten

Vi har spurgt ind til unges holdninger til værnepligt – heriblandt Marcus Prehn, medforfatter, som under en praktikperiode i Forsvaret fik en forsmag på, hvor barsk tonen kan være:

<https://www.zetland.dk/historie/seWLARzP-aopXLwdn-3cf8d>

"Vi blev råbt af konstant. En dag, hvor vi stod ved en sø, blev vi beordret i vandet med beskeden: 'Hvis I var i rigtig værnepligt, ville det være 10 gange værre',".

Oplevelsen satte spor – og rejser spørgsmål om, hvorvidt den hårde tone

og disciplin passer til alle unge.

En anden stemme i debatten er Sander Rønne, 19 år, som har klare planer for sin fremtid – og helst ser, at staten blander sig mindst muligt:

"Jeg ville have det fint med at komme i værnepligt, hvis jeg blev tvunget. Det er jo en oplevelse og det hele. Men jeg vil helst undgå det, for jeg har min uddannelse at fokusere på,".

Det er ikke kun tidligere traumer eller bekymringer om statslig kontrol, der får unge til at sætte spørgsmålstejn ved værnepligten. For den 18-årige Skjold Faber handler det om noget helt andet:

"Russerne rammer lidt for godt. Jeg har selv spillet mod dem – og jeg har ikke lyst til at møde dem ude på en rigtig slagmark. Så jeg håber virkelig ikke, at jeg skal afsted til Ukraine"

Hans bemærkning om situationen er humoristisk, men bag ordene gemmer der sig en reel frygt over, hvad

det vil sige at blive sendt i krig i en moderne konflikt.

Han har jo en pointe. Der er jo ikke rigtig noget, man kan stille op. Man bliver bare sendt direkte ud på slagmarken med et gevær i hånden, og så håber de, at man kan ramme noget. Men hvad gør man mod missiler, der flyver med 900 kilometer i timen? Du ender bare som en skydeskive – og må håbe, du ikke bliver sprængt i småstykker.

Men det er vigtigt at understrege, at man først bliver soldat, hvis man aktivt vælger det efter endt værnepligt. Som tidligere nævnt er det i dag stort set udelukkende frivillige, der gør tjeneste – faktisk dækkes hele behovet for værnepligtige af folk, der selv har meldt sig. Derfor er sandsynligheden for at blive indkaldt via lodtrækning i praksis ret lav. Mange af dem, der ønsker en militær karriere, er allerede i en militær karriere.

Forsvaret som karriere vej

For nogle gælder at tjene værnepligten, ikke om at miste ens uddannelse eller på grund af frygt. Men for nogle gælder det om at servere ens land med ære og stolthed. Igen, vi har spurgt Claus, hvor han fortæller om hans valg om at blive udsendt:

"Jeg ville gerne udsendes. Det er meget forskelligt fra mission til mission. Alt efter hvem og hvilke enheder man er udsendt med og hvad opgaven er. Men som udgangspunkt rigtig godt, da det er årsagen (eller burde være) til at man er ansat i forsvaret."

Med 4 udsendelser bag sig har Claus oplevet både gode og de mere krævende sider af at være udsendt. Hvorfra disse missioner bliver beskrevet som "super gode", mens en af missionerne var hård og frustrerende. Men selvom den ene af missionerne var hård, beskrev han livet som en soldat, som et nemt liv:

"Det har været meget forskelligt på mine fire udsendelser. Men som udgangspunkt er det et nemt liv, uden dagligdagsfrustrationer og almindelige hverdagsopgaver."

Udsendelserne har givet ham erfaringer, som langt overgår det, mange oplever i en almindelig arbejdsdag. Og netop det er en af de aspekter, der tiltrækker nogle mennesker til Forsvaret: muligheden for at være en del af noget større, muligheden for at ære sit land og muligheden for at udvikle sig selv.

Ud over dette er det også blevet nemmere for unge at komme ind i militæret, fortæller Claus. Den teknologiske udvikling har gjort Forsvaret mere afhængigt af unge, der er vokset op med digitale værktøjer.

"Det er positivt, men gør os mere og mere afhængige af unge mennesker der er vokset op med den nye teknologi og derved har meget nemmere ved at tillære

sig færdigheder med ny teknologi for derved at kunne bruge den i skarpe situationer."

Forsvaret befinder sig midt i en teknologisk overgang, hvor kompetencer inden for IT, droner, overvågning og alt det der inde for cyber, bliver vigtigere og vigtigere dag for dag. Derfor har Claus en pointe i at der er høj grad nogen med teknologisk forståelse.

Det lyder næsten som om, at militæret har brug for os fra HTX – med den teknologiske viden og de samarbejdsevner, vi udvikler gennem vores uddannelse. De færdigheder, vi bruger i hverdagen, passer jo perfekt ind i militærets behov.

Så hvis man sidder og ikke helt ved, hvad fremtiden skal bringe, er det altid en mulighed at overveje at bruge noget tid i militæret for at udvikle sig selv. For i dag

handler det jo ikke altid
om at holde et gevær, som
det gjorde den gang. I dag

handler det om hvem der
kan sidde bedst bag et

skrivebord og skyde
nogen russere.